

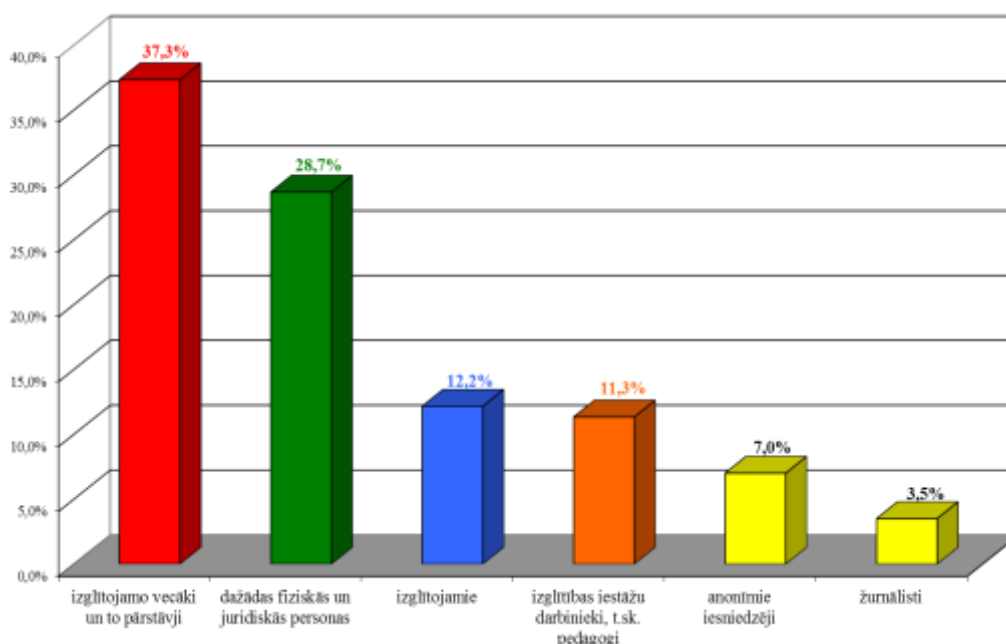
INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

**„Par Izglītības kvalitātes valsts dienesta
Uzraudzības departamentā
saņemto iesniegumu izskatīšanas rezultātiem
2013.gadā”**

2013.gadā Izglītības kvalitātes valsts dienesta Uzraudzības departaments ir izskatījis 600 iesniegumus, kas saņemti no 717 iesniedzējiem. Ņemot vērā, ka iesniegumos ietvertā informācija visbiežāk saturēja vairāk kā vienu konkrētu jautājumu/gadījumu, iesniegumu satura analizē jautājumi/gadījumi tika izdalīti, uzskatīti un analizēti atsevišķi. Kopumā 600 iesniegumos minēti 1326 problēmjautājumi/gadījumi (turpmāk – jautājumi).

No 600 iesniegumiem (skat. 1.attēlu):

- 224 iesniegumi saņemti no izglītojamo vecākiem un to pārstāvjiem;
- 172 – no dažādām fiziskām un juridiskām personām;
- 73 – no izglītojamiem;
- 68 – no izglītības iestāžu darbiniekiem, tai skaitā pedagogiem;
- 42 – no anonīmiem iesniedzējiem;
- 21 – no žurnālistiem.

1.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā saņemto iesniegumu iesniedzēji

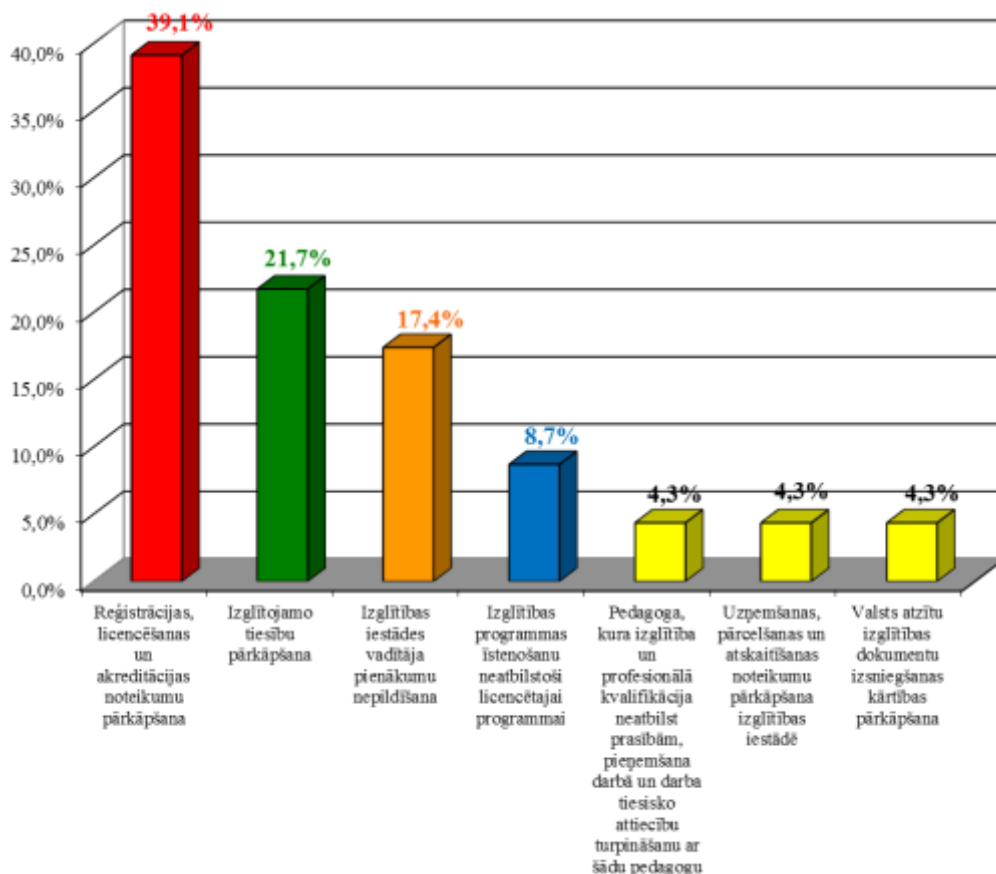
Iesniegumi pēc satura un formas ir dažādi, bet galvenokārt personas vērsušās Kvalitātes dienestā ar lūgumu izskatīt konfliktsituācijas. Iesniegumi bieži noformēti gan kā sūdzības par iespējamu prettiesisku, neētisku, neprofesionālu rīcību izglītības iestādes darbībā, gan kā lūgumi sniegt skaidrojumus par tiesību aizsardzību izglītībā un normatīvo aktu atbilstošu piemērošanu, gan arī kā lūgumi izvērtēt izglītības procesa nodrošināšanas tiesiskumu konkrētas izglītības iestādes darbībā.

No 1326 jautājumiem par 505 jautājumiem iesniedzējiem sniegts skaidrojums un/vai vispārēja informācija par normatīvo aktu atbilstošu piemērošanu un tā ietvaros Uzraudzības departaments nav veicis pārbaudes izglītības iestādēs.

Savukārt, izskatot 821 jautājumu (no 1326 jautājumiem), Uzraudzības departaments veica pārbaudi un konstatēja, ka 468 jautājumos minētā informācija par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem apstiprinājās, bet 353 jautājumos – neapstiprinājās.

No 468 izskatītajiem jautājumiem, 27 jautājumos (5,7%) tika ierosināta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā, no kuriem 23 jautājumos tika pieņemts lēmums par administratīvā soda uzlikšanu (sk. 2.attēlu un šī ziņojuma 6.lpp.), tai skaitā:

- 9 jautājumos par reģistrācijas, licencēšanas vai akreditācijas noteikumu pārkāpšanu;
- 5 – par izglītojamo tiesību pārkāpšanu;
- 4 – par izglītības iestādes vadītāja pienākumu nepildīšanu;
- 2 – par izglītības programmas īstenošanu neatbilstoši licencētajai izglītības programmai;
- 1 – par pedagoga, kura izglītība un profesionālā kvalifikācija neatbilst prasībām, pieņemšanu darbā un darba tiesisko attiecību turpināšanu ar šādu pedagogu;
- 1 – par uzņemšanas, pārceļšanas un atskaitīšanas noteikumu pārkāpšanu izglītības iestādē;
- 1 – par valsts atzītu izglītības dokumentu izsniegšanas kārtības pārkāpšanu.

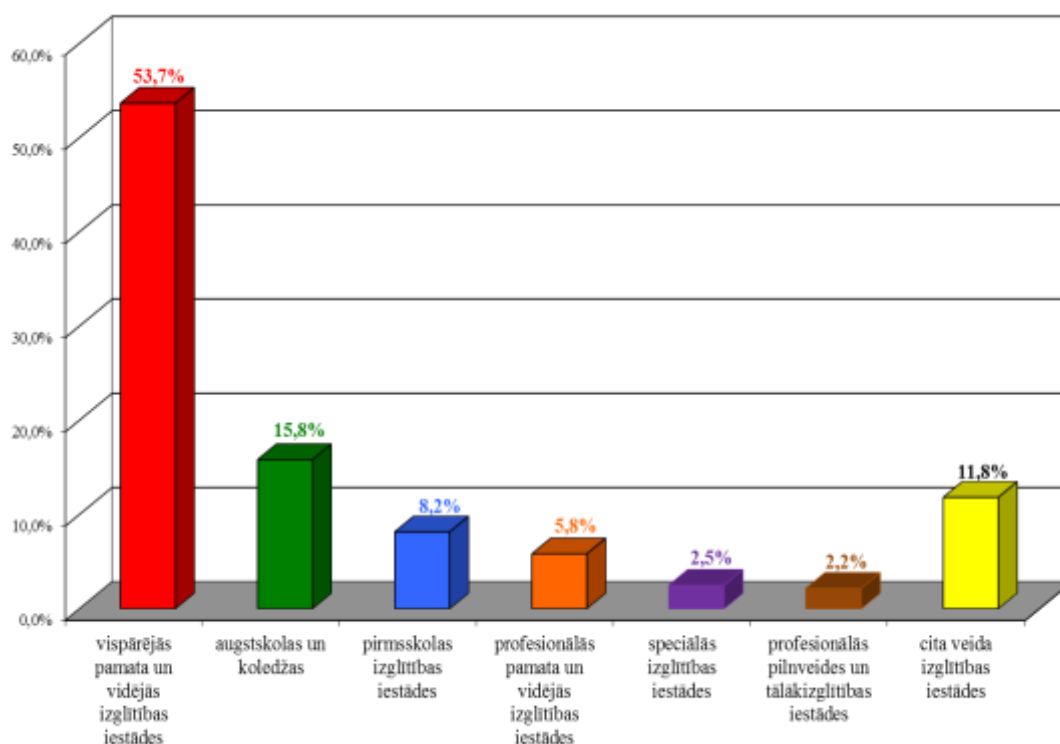
2.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā ierosinātajās administratīvajās pārkāpuma lietās pieņemtie lēmumi

Visos 468 jautājumos Uzraudzības departamenta amatpersona uzdeva novērst konstatētos normatīvo aktu pārkāpumus un veikt nepieciešamās darbības to turpmākai nepieļaušanai, vienlaicīgi nosakot pienākumu izglītības iestādei informēt kvalitātes dienestu par uzdoto uzdevumu izpildi. Pēc nepieciešamās informācijas saņemšanas no izglītības iestādes Uzraudzības departaments veica pēcpārbaudi par uzdoto uzdevumu izpildi, nepieciešamības gadījumā informējot izglītības iestādi par konstatētajām neatbilstībām un atkārtoti lūdzot tās novērst.

Izvērtējot saņemtos un izskatītos iesniegumus pēc izglītības iestāžu veidiem (skat. 3.attēlu), secināms:

- 322 iesniegumos minēti jautājumi par vispārējās pamata un vidējās izglītības iestāžu darbību (izņemot speciālās izglītības iestādes);
- 95 – par augstskolu un koledžu darbību;
- 49 – par pirmsskolas izglītības iestāžu darbību;

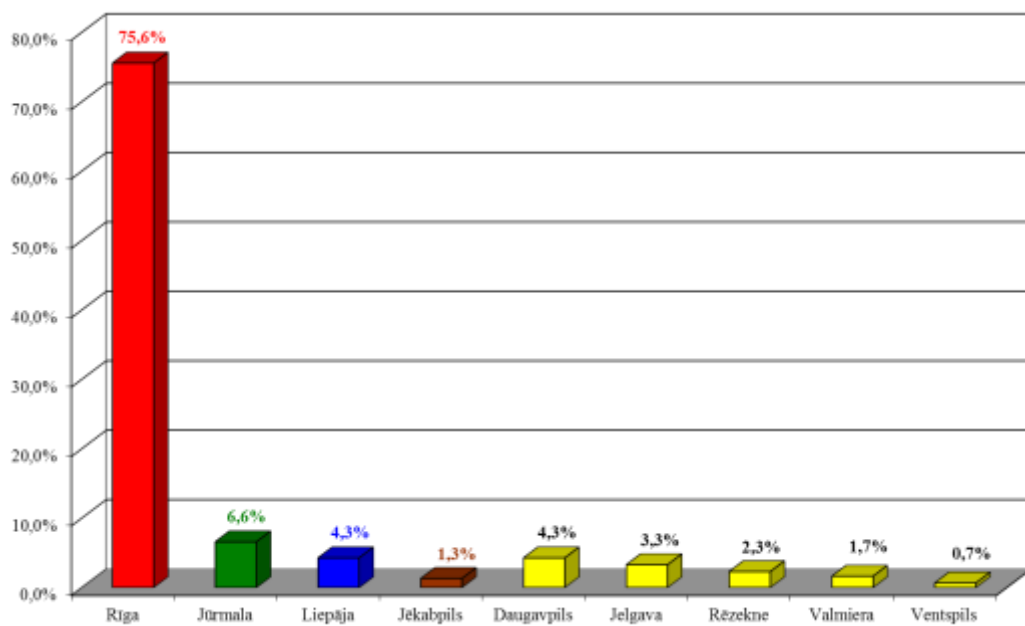
- 35 – par profesionālās pamata un vidējās izglītības iestāžu darbību;
- 15 – par speciālo izglītības iestāžu darbību;
- 13 – par profesionālās pilnveides un tālākizglītības iestāžu darbību;
- 71 – par citu izglītības iestāžu veidu darbību.

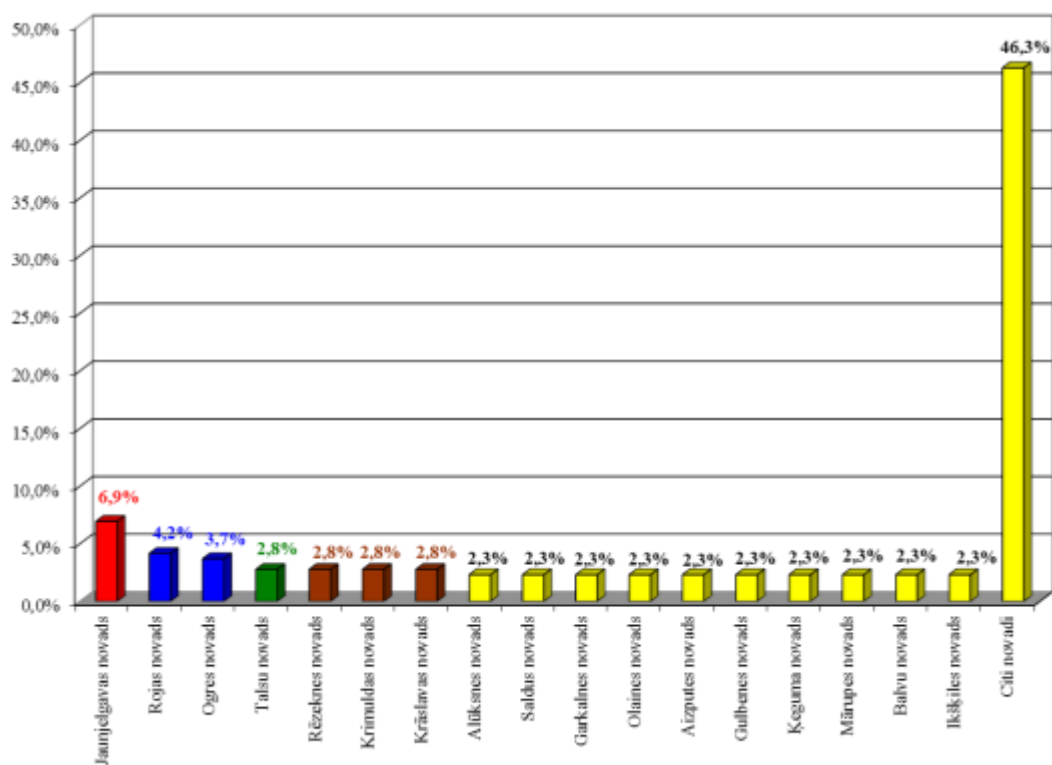
3.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā saņemto iesniegumu sadalījums pa izglītības iestāžu veidiem

Izvērtējot saņemtos un izskatītos iesniegumus pa administratīvajām teritorijām (skat. 6.attēlu), secināms:

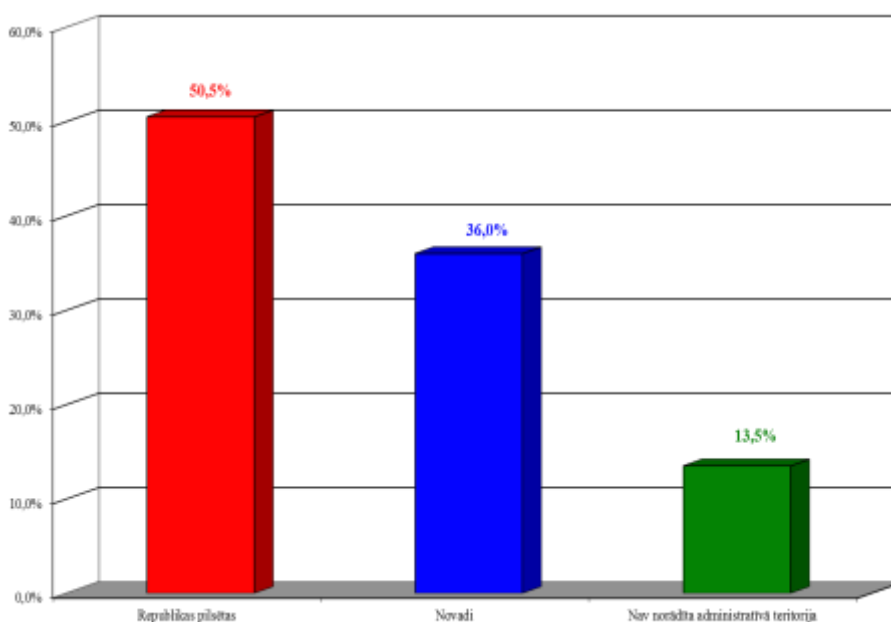
- 303 iesniegumi saņemti par republikas pilsētās esošajām izglītības iestādēm (skat. 4.attēlu un 1. pielikumu);
- 216 iesniegumi saņemti par novados esošajām izglītības iestādēm (skat. 5.attēlu un 1.pielikumu);
- 81 iesniegumā nav norādīta konkrēta administratīva teritorija.

4.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā saņemto iesniegumu sadalījums pa republikas pilsētās esošajām izglītības iestādēm

5.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā saņemto iesniegumu sadalījums pa novados esošajām izglītības iestādēm

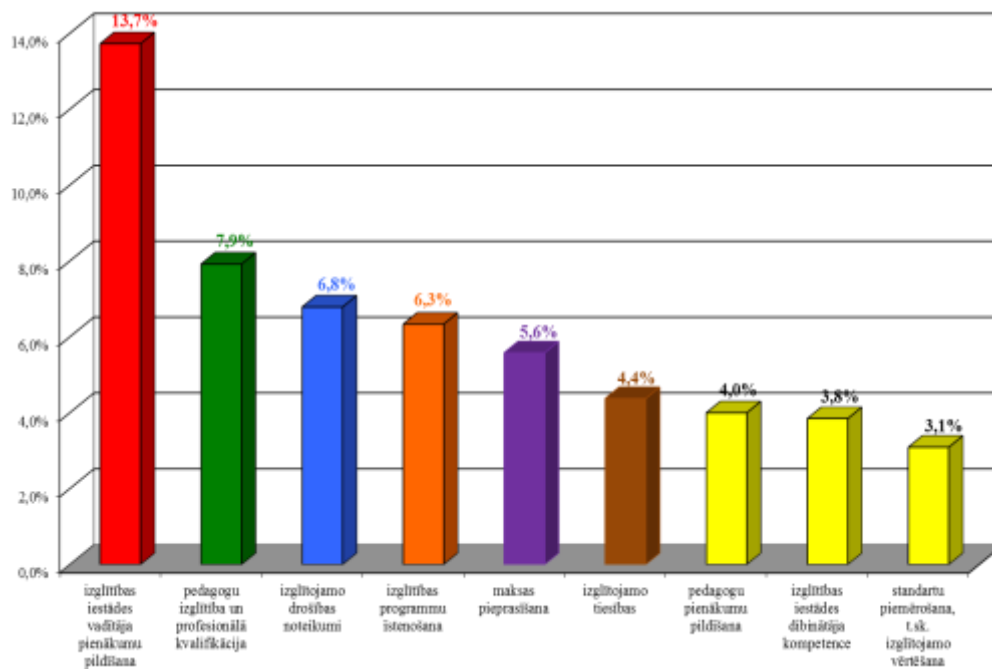

6.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā saņemto iesniegumu sadalījums pa administratīvajām teritorijām

Biežāk minētie un izskatītie jautājumi saistīti ar šādām tēmām (skat. 7.attēlu):

- 182 jautājumi saistīti ar izglītības iestādes vadītāja pienākumu pildīšanu, tai skaitā izglītības iestādes iekšējo normatīvo aktu neatbilstība ārējo normatīvo aktu prasībām, izdoto rīkojumu par izglītojamo ieskaitīšanu/atskaitīšanu noformējums un iepazīstināšana ar to saturu, izglītojamo un vecāku tiesību nenodrošināšana;
- 105 – ar pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- 90 – ar izglītojamo drošības noteikumiem, tai skaitā nepilnīgi izstrādāti izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi, drošības noteikumi, nav saņemti kompetento institūciju atzinumi par izglītības iestādes darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- 84 – ar izglītības programmas īstenošanu, tai skaitā izglītības process nenotiek atbilstoši licencētajai un akreditētajai izglītības programmai vai notiek ar neatrunātām izmaiņām, netiek ievērots mācību priekšmetu (studiju kursu) apguves secīgums un apjoms;
- 74 – ar maksas pieprasīšanu, tai skaitā tiek pieprasīta fonda nauda, tiek lūgts segt ar mācību ekskursijām saistītos izdevumus, nodrošināt mācību līdzekļus un dienasgrāmatas;
- 58 – ar izglītojamo tiesībām, tai skaitā tiek ierobežotas izglītojamā tiesības apgūt izvēlēto izglītības programmu, izmantot izglītības iestādes iegādātos mācību līdzekļus, līdzdarboties mācību procesa pilnveidē;
- 53 – ar pedagogu pienākumu pildīšanu, tai skaitā pedagogi nepietiekamā apjomā sadarbojas ar izglītojamā ģimeni izglītības jautājumos, neizstrādā vai neizskaidro izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kritērijus;
- 51 – ar izglītības iestādes dibinātāja kompetenci, tai skaitā lūgts atbrīvot izglītības iestādes vadītāju no ieņemamā amata, izvērtēt pašvaldības piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanas lietderīgumu;
- 41 – ar pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standartu piemērošanu, tai skaitā nav izstrādāti / nepilnīgi izstrādāti izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji;
- 39 – ar izglītojamo vecāku tiesībām, tai skaitā tiek ierobežotas vecāku tiesības izvēlēties konkrētu izglītības iestādi, iepazīties ar izglītojamo aizpildītajiem pārbaudes darbiem vai saņemt pilnīgu informāciju par izglītojamā mācību sasniegumiem un nepieciešamajiem uzlabojumiem;
- 37 – ar izglītojamo uzņemšanu, tai skaitā nav skaidri izglītojamo uzņemšanas noteikumi, iestājpārbaudījumu norise neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

- 36 – ar izglītojamo pienākumiem, tai skaitā nevēlēšanos apgūt izglītības programmas obligāto saturu, pedagoga prasību vai izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumu neievērošana;
- 35 – ar izglītības iestādes obligāto dokumentāciju, tai skaitā par klases žurnālā, nodarbību un izmantojamās literatūras sarakstā veiktajiem ierakstiem,
- 32 – ar atšķirīgu attieksmi, tai skaitā vienas izglītības programmas izglītojamajiem ir noteikti atšķirīgi darbu pildīšanas nosacījumi un vērtēšanas kritēriji;
- 29 – ar pedagoga profesionālo ētiku, tai skaitā paaugstināts balss vai aizskarošu izteicienu lietošana pret izglītojamajiem.

7.attēls. Kvalitātes dienesta 2013.gadā saņemtajos iesniegumos visbiežāk minētie jautājumi

Biežāk minētie un izskatītie jautājumi par pirmsskolu, vispārējās un profesionālās pamata un vidējās izglītības iestādēm bija saistīti ar izglītības iestādes vadītāja pienākumu pildīšanu, izglītojamo drošības noteikumiem, maksas pieprasīšanu, pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām, izglītības programmas īstenošanu, savukārt par augstskolām un koledžām – studējošo vērtēšanu, izglītības iestādes vadītāja pienākumu pildīšanu, studiju līgumos obligāti ietveramiem nosacījumiem, atšķirīgas attieksmes pieļaušanu, studiju programmu īstenošanu.

Secinājumi un priekšlikumi

1. Palielinājies izglītojamo vecāku, izglītojamo, kā arī izglītības iestādes darbinieku kvalitātes dienestam adresēto iesniegumu skaits (attiecīgi 2012.gadā – 113 (18,5%), 36 (5,9%) un 11 (1,8%) no 610 iesniegumiem), kas, galvenokārt, ir izskaidrojams ar kvalitātes dienesta aktīvo darbību un pausto viedokli par dažādiem ar izglītības jomu saistītajiem jautājumiem masu saziņas līdzekļos un minēto mērķa grupas pārstāvju uzticēšanos kvalitātes dienestam kā kompetentajai institūcijai konkrēta jautājuma risināšanā. Tomēr kvalitātes dienesta UD 2013.gadā saņemto iesniegumu izskatīšanas rezultātu analīze liecina, ka vairumā gadījumu sākotnēji jautājumu bija iespējams atrisināt izglītības iestādē nevis vērstoties kvalitātes

- dienestā vai citās institūcijās. Kvalitātes dienests plāno tīmekļa vietnē aktualizēt informāciju par ieteikumiem jautājuma operatīvākai risināšanai un kompetentajām institūcijām to izskatīšanā.
2. Joprojām visbiežāk saņemti iesniegumi par vispārējās pamata un vidējās izglītības iestāžu darbību, tikmēr samazinājies iesniegumu skaits par pirmsskolas izglītības iestāžu darbību (2012.gadā – 85 (13,9%) no 610 iesniegumiem). Vienlaikus ir palielinājies iesniegumu skaits, kas saistīti ar augstskolu un koledžu darbību (2012.gadā – 75 (12,3%) no 610 iesniegumiem). Tomēr veikto pārbažu rezultāti augstskolās un koledžās ļauj secināt, ka iesniegumā norādīto jautājumu studējošie varēja risināt sākotnēji izmantojot augstskolā vai koledžā pastāvošos mehānismus, piemēram, vērstoties studējošo pašpārvaldē. Līdz ar to kvalitātes dienests plāno izstrādāt un savā tīmekļa vietnē publicēt informāciju par studējošā iespējām jautājumu risināšanā sākotnēji vērsties attiecīgajā augstskolas vai koledžas institūcijā.
 3. Vairumā gadījumu iesniegumos minētie jautājumi ir saistīti ar izglītības iestādes vadītāja pienākumu pildīšanu. Vienlaikus samazinājies iesniegumos minēto jautājumu skaits saistībā ar izglītojamo un vecāku tiesībām (attiecīgi 2012.gadā – 133 un 58 no 1225 jautājumiem). Tādējādi kvalitātes dienests turpinās preventīvos nolūkos informēt izglītības procesā iesaistītās puses par savu viedokli saistībā ar izglītības iestāžu darbību saistītiem jautājumiem, lai veicinātu to darbības tiesiskumu un novērstu iespējamās izglītības jomu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus (2013.gadā kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē publicēti vairāki raksti – „Vasaras brīvlaiks un izglītības iestādes vadītāja aizvietošana”, „Izglītojamo drošības jautājumu risināšana – prioritāte izglītības iestādēm un to dibinātājiem”, „Vasaras brīvlaiks ir paredzēts izglītojamo atpūtai”, „Dienā pirms Skolotāju dienas izglītības iestādei jānodrošina izglītības process un jāievēro izglītojamo tiesības” u.c.), kā arī turpinās apkopot un kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē publicēt visbiežāk saņemtajos iesniegumos minētos jautājumus un uz tiem sniegtās atbildes.
 4. Palielinājies iesniegumos minēto jautājumu skaits attiecībā uz izglītojamo drošības nodrošināšanu, kā rezultātā viens no kvalitātes dienesta darba prioritārajiem virzieniem 2014.gadā ir bērnu drošības un audzināšanas darba uzraudzības pastiprināšana izglītības iestādēs, kā rezultātā jau šobrīd kvalitātes dienests aicina izglītības iestāžu vadītājus patstāvīgi iesaistīties izglītojamo drošības nodrošināšanas jautājumu risināšanā un piedāvā situācijas izvērtējumā un tās atbilstībā normatīvajam regulējumam izmantot īpaši izstrādātu anketu jeb izvērtējuma lapu. Minētā anketa papildus tiks izmantota arī gadījumos, kad kvalitātes dienests, saņemot iesniegumu par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem kādas izglītības iestādes darbībā, veiks pārbaudi šajā izglītības iestādē.
 5. Joprojām viens no visbiežāk iesniegumos minētajiem jautājumiem ir saistīts ar izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanu. Tādēļ kvalitātes dienests plāno apkopot un savā tīmekļa vietnē publicēt informāciju par visbiežāk veiktajās pārbaudēs konstatētajām neatbilstībām izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanā.
 6. Palielinājies pieņemto lēmumu skaits par administratīvā soda uzlikšanu saistībā ar reģistrēšanas, licencēšanas un akreditācijas noteikumu pārkāpšanu (2012.gadā – 2 (11,8%) no 17 administratīvā pārkāpuma lietās pieņemtajiem lēmumiem par administratīvā soda uzlikšanu), kas ir izskaidrojams ar normatīvajos aktos noteikto izglītības iestādēs īstenoto izglītības programmu akreditācijas termiņa neievērošanu, piemēram, izglītības programma tiek pieteikta akreditācijai vēlāk nekā divus gadus pēc tās īstenošanas uzsākšanas. Kvalitātes dienests plāno savā tīmekļa vietnē vērst izglītības iestāžu uzmanību uz veicamajām darbībām īstenoto izglītības programmu akreditācijas termiņa ievērošanai.

Iesniegumu skaits par Republikas pilsētās esošajām izglītības iestādēm

<i>Republikas pilsēta</i>	<i>Iesniegumu skaits, gab.</i>	<i>Iesniegumu skaits, %</i>
Rīga	229	75,6%
Jūrmala	20	6,6%
Liepāja	13	4,3%
Daugavpils	13	4,3%
Jelgava	10	3,3%
Rēzekne	7	2,3%
Valmiera	5	1,7%
Jēkabpils	4	1,3%
Ventspils	2	0,7%
Kopā:	303	

Iesniegumu skaits par novados esošajām izglītības iestādēm

<i>Novads</i>	<i>Iesniegumu skaits, gab.</i>	<i>Iesniegumu skaits, %</i>
Jaunjelgavas novads	15	6,9%
Rojas novads	9	4,2%
Ogres novads	8	3,7%
Krāslavas novads	6	2,8%
Krimuldas novads	6	2,8%
Rēzeknes novads	6	2,8%
Talsu novads	6	2,8%
Aizputes novads	5	2,3%
Alūksnes novads	5	2,3%
Balvu novads	5	2,3%
Garkalnes novads	5	2,3%
Gulbenes novads	5	2,3%
Ikšķiles novads	5	2,3%
Ķeguma novads	5	2,3%
Mārupes novads	5	2,3%
Olaines novads	5	2,3%
Priekuļu novads	5	2,3%
Saldus novads	5	2,3%
Stopiņu novads	5	2,3%
Daugavpils novads	4	1,9%
Jelgavas novads	4	1,9%
Ķekavas novads	4	1,9%
Madonas novads	4	1,9%
Mālpils novads	4	1,9%
Aglonas novads	3	1,4%
Dundagas novads	3	1,4%
Kuldīgas novads	3	1,4%
Lielvārdes novads	3	1,4%
Līgatnes novads	3	1,4%
Preiļu novads	3	1,4%
Salacgrīvas novads	3	1,4%

Saulkrastu novads	3	1,4%
Siguldas novads	3	1,4%
Tukuma novads	3	1,4%
Vecumnieku novads	3	1,4%
Carnikavas novads	2	0,9%
Dagdas novads	2	0,9%
Ilūkstes novads	2	0,9%
Jēkabpils novads	2	0,9%
Kocēnu novads	2	0,9%
Limbažu novads	2	0,9%
Ozolnieku novads	2	0,9%
Priekules novads	2	0,9%
Salaspils novads	2	0,9%
Skrīveru novads	2	0,9%
Skrundas novads	2	0,9%
Smiltenes novads	2	0,9%
Vecpiebalgas novads	2	0,9%
Aizkraukles novads	1	0,5%
Aknīstes novads	1	0,5%
Auces novads	1	0,5%
Ādažu novads	1	0,5%
Babītes novads	1	0,5%
Baldones novads	1	0,5%
Baltinavas novads	1	0,5%
Bauskas novads	1	0,5%
Brocēnu novads	1	0,5%
Dobeles novads	1	0,5%
Engures novads	1	0,5%
Inčukalna novads	1	0,5%
Jaunpiebalgas novads	1	0,5%
Kārsavas novads	1	0,5%
Kokneses novads	1	0,5%
Līvānu novads	1	0,5%
Naukšēnu novads	1	0,5%
Pļaviņu novads	1	0,5%
Salas novads	1	0,5%
Vaiņodes novads	1	0,5%
Viļānu novads	1	0,5%
Kopā:	216	